มโนทัศน์บางประการเกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจสู่สถานศึกษาในยุค Thailand 4.0

Business Effective Concepts to Schools in Thailand 4.0

*สุรเจต ไชยพันธ์พงษ์**
*สุนีย์ ยังสว่าง***
*กัสมา กุลสันติพงค์****
*ปรีดา วานิชภูมิ*****
*ศิระ พงษ์สุวรรณ*****

บทคัดย่อ

บทความนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอมโนทัศน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจสู่สถานศึกษาในยุค Thailand 4.0ซึ่งโมเดลการพัฒนาประเทศไทย 4.0 เป็นแนวคิดที่รัฐบาลนำมาใช้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านการศึกษาได้มีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษา Thailand 4.0ไว้ในหลายแง่มุม โดยในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาจำเป็นจะต้องปรับตัวและเร่งรัดให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อแนวนโยบายแห่งรัฐ และสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นอกจากนี้ บทความได้นำเสนอมโนทัศน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจไว้ 10 ประการ เพื่อมาประยุกต์ใช้กับสถานศึกษา ในอันที่จะเกิดประสิทธิภาพและภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษาในยุค Thailand 4.0อีกทั้งได้นำเสนอข้อสังเกตในการนำมโนทัศน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจสู่สถานศึกษาด้วย

คำสำคัญ : มโนทัศน์, ประสิทธิภาพ, ธุรกิจ, การศึกษา, สถานศึกษา, ไทยแลนด์ 4.0

Abstract

The purposes of this article were topresent Business Effective Concepts to Schoolsin Thailand 4.0 which Thailand 4.0 Development Model had been a strategic concept driven by government. In education aspect, there were lots of scholars giving multifaceteddefinition and ideas of Education forThailand 4.0. There were a great deal of change in globalization era, Schools were necessary to adjust themselves and accelerate to build education effectiveness in order to fulfill government policy and harmonize with educational reform according toNational EducationAct. Moreover, this article presented 10 Business Effective Concepts to apply for schools in order to initiate effectiveness and good image of Schools in Thailand 4.0 and also presented some notice of Business Effective Concepts to Schools in Thailand 4.0.

Keywords : Concepts, Effective, Business, Education, School, Thailand 4.0

**อธิการบดีสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิค*
***อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิค*
****อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจวิศวกรรม สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิค*
*****อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิค*

ความนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยก้าวเข้าสู่โลกยุคดิจิตอลอย่างเต็มตัว ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจสังคมล้วนดำเนินไปอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันสูง การเข้าถึงแหล่งข้อมูลปริมาณมหาศาลผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น ส่งผลให้คุณลักษณะเด็กเปลี่ยนไป ประกอบกับรัฐบาลได้ประกาศนโยบาย Thailand4.0 มีเป้าหมายให้ประเทศไทยก้าวออกจากกับดักรายได้ปานกลาง และก้าวไปสู่ประเทศรายได้สูงโดยใช้นวัตกรรมทางเศรษฐกิจสังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูงเพื่อการขับเคลื่อนประเทศ(สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2559) การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ เพื่อเตรียมกำลังคนให้พร้อมในการเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยสู่เวทีเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติโดยเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2559) ได้ระบุถึงบทบาทของการศึกษาไทยในยุค Thailand4.0 ที่เป็นเครื่องมือพัฒนาคนให้มีสมรรถนะ และสนับสนุนให้เกิดเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์/สังคมศาสตร์ และนวัตกรรมวิทยาศาสตร์/สังคมศาสตร์ ตลอดจนมีส่วนร่วมพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ที่เอื้อต่อการอารยาภิวัฒน์ประเทศ กล่าวคือ การเป็นกระบวนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นอารยะหรือประเทศที่เจริญแล้วอย่างครบถ้วนทุกด้าน ทุกมิติ และทุกองค์ประกอบของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวรากรณ์ สามโกเศศ (2560) ที่กล่าวว่าการศึกษา 4.0 ต้องมองในวงกว้าง ไม่ใช่เป็นเพียงการผลิตคนเพื่อเป็นวัตถุดิบทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องเป็นเครื่องมือในการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างคนมีคุณภาพเป็นพลเมืองขึ้นมา ไม่ใช่มองเพียงด้านเศรษฐกิจ ความกินดีอยู่ดีเท่านั้น รวมถึงต้องจุดประกายความตื่นตัวในการดำรงชีวิต และเป็นเครื่องมือในการผลักให้เกิดความสมดุลในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเพื่อเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำของประเทศ ดังนั้น สถานศึกษาในฐานะเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ไม่ใช่เพียงเป็นแหล่งความรู้ที่มีครูอาจารย์คอยสอนหรือให้ความรู้แก่ผู้เรียนเท่านั้น แต่จำเป็นจะต้องเป็นแหล่งแห่งการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่จะไปสู่การพัฒนาประเทศในทุกๆ มิติ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2560) ที่กล่าวไว้ว่า การศึกษาในยุค Thailand 4.0 ไม่ใช่เป็นเพียงให้ความรู้กับคนเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมมนุษย์ให้เป็นมนุษย์

แนวคิดที่หลากหลายเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ได้ถูกนำมาใช้ในสถานศึกษาตลอดจนการนำกรอบแนวคิดต่างๆ มาปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย เพื่อนำมาตอบโจทย์และเร่งรัดเพื่อก้าวสู่การเป็นสถานศึกษาในยุค Thailand 4.0 ซึ่งรัฐบาลนำมาใช้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้ และเมื่อศึกษาลงในรายละเอียดของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 30 และ 65 แล้ว ได้กำหนดไว้ว่า

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

ซึ่งในหมวด 4 ที่กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษาที่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในมาตรา 30 ได้กล่าวถึง การให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งก็สอดคล้องกับแนวคิดทางธุรกิจที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพ

ของการบริหารจัดการด้วยเช่นกัน ดังนั้น มโนทัศน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจบางประการ จึงสามารถถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาไปสู่การเป็นสถานศึกษาในยุค Thailand 4.0 ในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นยุคแห่งการแข่งขันในด้านต่างๆ ทางธุรกิจ ตั้งแต่ระดับครัวเรือนไปจนถึงระดับภูมิภาคของโลก โดยการใช้ข้อมูลข่าวสารใจการตัดสินใจวางกลยุทธ์แห่งความสำเร็จทางธุรกิจในกระแสแห่งการแข่งขันของโลกปัจจุบัน มีลักษณะที่เป็นพลวัตร (Dynamics) กล่าวคือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้การจัดการศึกษาในโลกปัจจุบันจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินการให้สอดคล้องกับโลกธุรกิจพลวัตรในยุคแห่งการบริการที่มุ่งเน้นคุณภาพที่เทคนิคการวางแผนกลยุทธ์มีความสำคัญในทุกองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

มโนทัศน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจที่ใช้ในกระแสโลกปัจจุบัน เป็นแนวทางหนึ่งในการที่ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถปรับเปลี่ยนและบูรณาการแนวคิดเกี่ยวกับเป้าหมายดำเนินการเชิงธุรกิจต่างๆ ให้เป็นเป้าหมายการดำเนินการเชิงธุรกิจต่างๆ ให้เป็นเป้าหมายในด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ ได้โดยการนำแนวคิดดังกล่าว มาปรับปรุงใช้ สามารถสร้างเสริมความแข็งแกร่งในเชิงกลยุทธ์ของการจัดการศึกษา ตลอดจนสามารถนำกลยุทธ์ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติให้สำเร็จได้ นอกจากจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาแล้ว ยังเป็นส่วนหนึ่งที่จะสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาทั้งระบบให้ทันยุคสมัยอีกด้วย

มโนทัศน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจสู่สถานศึกษา

ถึงแม้ว่า การศึกษาไม่เหมือนธุรกิจทั่วไปในตลาดโลกเสรีที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะรับรู้การใช้แนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากโลกธุรกิจนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษา ที่นอกจะตามทันกระแสโลกแล้วยังเกิดประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยรวมได้ (Lunenberg&Ornstien, 2012) ซึ่งผู้เขียนได้เสนอมโนทัศน์10 ประการ ซึ่งได้นำมาจากโลกธุรกิจสามารถนำมาปรับเปลี่ยนกับการจัดการสถานศึกษา ได้ดังนี้

ประการที่หนึ่ง **การบริการลูกค้า** ในโลกธุรกิจก็ให้ความสำคัญกับการบริการลูกค้า แต่ในด้านการศึกษา ก็ควรปรับเปลี่ยนแนวคิดโดยการเน้นย้ำในเรื่องการให้บริการแก่ผู้เรียนและผู้ปกครองโดยผู้บริหารและครูควรจะสื่อสารกับผู้เรียนตลอดเวลา ในประเด็นที่ว่า “ผู้เรียนทุกคนในสถานศึกษามีความสำคัญ ผู้บริหารและครูทุกคนจะคอยช่วยเหลือและให้บริการคอยดูแลผู้เรียนทุกคน“

ประการที่สอง **ทักษะการขายของพนักงาน** ซึ่งเน้นบทบาทนักขายของพนักงานในองค์การธุรกิจ แต่ในสถานศึกษานั้นก็ควรเน้นทักษะการขายให้กับครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกคน ในความพยายามที่จะขายวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่กำลังดำเนินการอยู่ แต่ละครั้งที่สถานศึกษามีการเคลื่อนไหวและพัฒนาก้าวหน้าในเชิงบวกนั้น ก็จะทำให้เกิดภาพลักษณ์ใหม่ ควรสื่อสารสิ่งเหล่านั้นให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และทุกๆ คนในสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมการบริหารที่เพิ่มคุณค่าผลิตภัณฑ์ด้านคุณภาพของสถานศึกษาอีกด้วย

ประการที่สาม **การสื่อสารข้อมูลของพนักงาน** เป็นสิ่งสำคัญในธุรกิจที่จะให้พนักงานมีการสื่อสารภายในองค์การที่ถูกต้อง ซึ่งในสถานศึกษาก็สามารถนำมาใช้ได้ โดยการพยายามให้ครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ มีข้อมูลสารสนเทศต่างๆ มากพอที่จะสามารถชี้แจงและประชาสัมพันธ์สถานศึกษาต่อสาธารณชนได้ เช่นความสำเร็จของสถานศึกษา นโยบาย ขั้นตอนการดำเนินการ และโครงการใหม่ของสถานศึกษา ตลอดจนปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อสถานศึกษา เช่น กฎหมายเกี่ยวกับปฏิรูปการศึกษา หรือกฎระเบียบสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ การพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีเครือข่ายทั้งภายใน (Intranet) และ (Internet) ที่เกี่ยวข้องกับ

การบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา ก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญด้วยเช่นกัน ซึ่งหากสถานศึกษามีความก้าวหน้าไปอีกขึ้นหนึ่ง ก็จะสามารถพัฒนาโปรแกรมที่อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ที่ออกแบบมาสำหรับ โมบาย (Mobile) แทบเลต (Tablet) หรืออุปกรณ์เคลื่อนที่ ที่เราเรียกว่า แอพพลิเคชั่น (Application) และพัฒนาระบบปฏิบัติการหรือโปรแกรมประสานงานระบบคอมพิวเตอร์ หรือที่เรียกว่า แพลตฟอร์ม(Platform) (David Chappell, 2011) เพื่อใช้ในการสื่อสารกับผู้ปกครอง ผู้เรียน ตลอดจนหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษาได้รับรู้และใช้บริการผ่านระบบดังกล่าว

ประการที่สี่ **การอุทิศตนให้กับองค์การ** บริษัทธุรกิจต่างๆได้ใช้ความพยายามในอันที่จะให้พนักงานอุทิศตนให้กับกิจการนั้นๆ ซึ่งในทางเดียวกัน สถานศึกษาก็ต้องการให้บุคลากรในสถานศึกษาอุทิศตนและทำงานให้กับสถานศึกษาอย่างเต็มที่เช่นกัน นั่นหมายความว่าบุคลากรจะต้องมีทัศนคติที่มีต่อการทำงานที่ดีก่อนการที่จะอุทิศเวลาให้กับสถานศึกษา ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่สร้างเสริมทัศนคติเชิงบวกต่อบุคลากร ทัศนคติเชิงลบของบุคลากรต่อสถานศึกษานั้น สามารถสังเกตได้ง่ายและรวดเร็ว และอาจเห็นได้จากการแบ่งพรรคแบ่งพวก ความขัดแย้งในการทำงาน ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการจัดการความขัดแย้งและสามารถแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้โดยพยายามเน้นและสร้างบรรยากาศให้เกิดการทำงานเป็นทีมของบุคลากรมากขึ้นเพื่อให้เกิดความสามัคคีและสร้างเสริมทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษาได้เช่นกัน

ประการที่ห้า **การเอาใจใส่พนักงาน** การดูแลรักษาพนักงานขององค์การ (Maintenance) นับว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ขององค์การเชิงธุรกิจ เพื่อให้องค์การสามารถดำรงคงอยู่และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Ventrice,2009) สถานศึกษาสามารถใช้แนวคิดดังกล่าวในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเอาใจใส่และยกย่องครู อาจารย์และเจ้าหน้าที่ในสถานศึกษา (Peer Recognition Activities) ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรทราบถึงเกณฑ์และมาตรฐานที่จะได้รับการยกย่องเชิดชู ซึ่งอาจอยู่ในรูปของรางวัล (Reward) เช่น คำกล่าวชมเชย ประกาศนียบัตร ของรางวัล หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมการดำเนินการดังกล่าว

ประการที่หก **การเป็นผู้นำทางการตลาด** ซึ่งในการกำหนดแนวทางธุรกิจนั้น องค์การจะต้องวางตำแหน่งของตนไว้ในความทรงจำของลูกค้าในฐานะ “ผู้นำทางการตลาด“ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาไว้ในภาพลักษณ์ที่ผู้ปกครองและผู้เรียนมองว่า ครูอาจารย์ของสถานศึกษาเป็นผู้นำทางวิชาการและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยให้โอกาสครู อาจารย์ แสดงความสามารถในการเป็นผู้นำทางการพัฒนาผู้เรียน บริการชุมชน และเข้าร่วมการสัมมนาพัฒนาวิชาชีพของตนรวมทั้งส่งเสริมการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูง เพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นสถานศึกษาในยุค Thailand 4.0 ที่มุ่งพัฒนามนุษย์ในทุกมิติ มิใช่เพียงแค่ให้ความรู้แก่คนเท่านั้น

ประการที่เจ็ด **การยึดมั่นในกฎระเบียบ** องค์กรธุรกิจจำเป็นที่จะต้องใช้กฎและระเบียบที่เหมาะสมในการควบคุมการดำเนินกิจการได้อย่างถูกต้อง และไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ที่สำคัญคือ กฎและระเบียบเหล่านั้น จะต้องได้รับการยอมรับจากบุคลากรในการปฏิบัติตามด้วย ในสถานศึกษาก็เช่นกันควรจะต้องยึดกฎและระเบียบในการดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐและองค์การและไม่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานในองค์การ

ประการที่แปด **การสร้างผลกำไรให้องค์การ** การดำเนินธุรกิจมุ่งเน้นระดับผลกำไรในแต่ละปี แต่เมื่อนำมาเทียบเคียงกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาแล้ว จะต้องมุ่งสร้างผลสัมฤทธิ์ในด้านคุณภาพและสร้างศักยภาพให้เกิดแก่ตัวผู้เรียนในแต่ละปีเช่นกัน และถ้านำผลสัมฤทธิ์ด้านคุณภาพในแต่ละปีมาเปรียบเทียบกันแล้ว ก็จะสามารถแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของสถานศึกษาได้ ซึ่งความ

ก้าวหน้าของสถานศึกษา ก็เปรียบเสมือนกำไรสะสมในรูปแบบทุนทางสังคมของสถานศึกษาที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Haslam & Leveraging, 2016)

ประการที่เก้า **การสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ** กิจการทางธุรกิจจะต้องเสริมสร้างความแข็งแกร่งโดยการผนึกกำลังกลุ่มพันธมิตร เช่น การจัดตั้งบริษัทร่วมทุนขององค์การที่มีความถนัดแตกต่างกัน เพื่อสร้างศักยภาพต่อการแข่งขันในตลาด หรือการรวมจัดตั้งองค์การ สมาคมทางธุรกิจ ประเภทเดียวกัน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของธุรกิจประเภทนั้น ๆ ซึ่งในการจัดการสถานศึกษานั้น ก็จำเป็นต้องสร้างพันธมิตร จากทุกส่วนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จะต้องสร้างความเข้าใจอันดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ของสถานศึกษา ตลอดจนสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มคนเหล่านั้น ในอันที่จะช่วยเหลือและเสริมสร้างความแข็งแกร่งของสถานศึกษาให้มากขึ้น สถานศึกษาจะต้องสร้างหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership)กับทุกองคาพยพในสังคม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในทุกมิติ

ประการสุดท้าย **การรักษาระดับทุน** องค์การธุรกิจจะต้องรักษาระดับทุนของตนไว้ควบคู่กับการวางแผนงานองค์การที่ได้ศึกษามาอย่างดีแล้ว ซึ่งแสดงให้เห็นภาพการเติบโตและความมั่นคงขององค์การ ดังนั้นในการที่สถานศึกษา สามารถรักษาระดับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนควบคู่ไปกับแผนการปรับปรุงของสถานศึกษานั้นๆ (School Improvement Plan) ก็จะก่อให้เกิดการเติบโตและพัฒนาเชิงบวกของสถานศึกษานั้นด้วยเช่นกัน (Duke, 2005) สถานศึกษาควรวางกลยุทธ์ที่จะรักษาความแข็งแกร่งของการสร้างคุณภาพการศึกษา และกำจัดจุดอ่อนบางประการเกี่ยวกับคุณภาพทางวิชาการของสถานศึกษานั้น

ข้อสังเกตในการนำมโนทัศน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจสู่สถานศึกษา

เมื่อพิจารณาเป้าหมายธุรกิจ มักจะมุ่งไปสู่การพัฒนาองค์กรให้สามารถมีวัตถุดิบที่ดี มีกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ ลงทุนน้อยได้ผลผลิตสูง มีตลาดรองรับและสามารถทำผลประโยชน์ได้สูงสุด แต่เป้าหมายทางการศึกษามีความแตกต่างอย่างมาก เพราะวัตถุดิบนั้นเป็นมนุษย์ไม่ใช่วัตถุที่สามารถจะเลือกได้ให้เหมือนกันได้หมด ความแตกต่างหลากหลายของปัจจัยนำเข้าระหว่างธุรกิจกับการศึกษาจึงแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ปัจจัยนำเข้าของการศึกษาก็เป็นลูกค้าของสถาบันการศึกษาซึ่งต้องเสียเงินเข้ามารับบริการการศึกษา การศึกษาจึงมีลักษณะที่ซับซ้อน เป้าหมายการศึกษาจะต้องแตกต่างจากเป้าหมายทางธุรกิจ นั่นคือ โดยปรัชญาแล้วสถาบันการศึกษาจะต้องเป็นสถาบันที่ไม่มุ่งหวังกำไร (Non Profitable Organization) ผู้ทำธุรกิจอาจแย้งอยู่ว่าทำธุรกิจไม่หวังกำไร จะทำไปทำไม ที่จริงคำว่ากำไรอาจจะไม่ได้มีหน่วยเป็น “เงิน“ เสมอไปในธุรกิจการศึกษาอาจจะหมายถึง กำไรที่ได้พัฒนาคนที่มีความรู้และมีคุณภาพให้แก่สังคมมากขึ้น แต่แน่นอนการจัดการการศึกษาจะต้องมีการจัดการให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีรายได้พอที่จะใช้จ่ายและดำรงธุรกิจให้ก้าวต่อไปอย่างต่อเนื่อง(ผู้จัดการออนไลน์, 2560)

การนำมโนทัศน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจสู่สถานศึกษา จะต้องทำความเข้าใจโดยใช้พื้นฐานว่าการศึกษา มิใช่การดำเนินการธุรกิจในโลกเสรี แต่เป็นเรื่องของการพัฒนาและจัดการคุณภาพให้เกิดแก่ทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นการจัดการศึกษา ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพนั้น ได้สอดคล้องกับแนวคิดประสิทธิภาพของการดำเนินธุรกิจ จึงสามารถนำแนวคิดทางธุรกิจมาใช้กับการการจัดการศึกษาได้ แต่อย่างไรก็ตามต้องเข้าใจว่า เป้าหมายในการจัดการศึกษา จะเน้นถึงประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์เพื่อประโยชน์สังคมโดยรวม (Utilitarianism)(Smart & William, 2008) แต่การจัดการดำเนินงานธุรกิจนั้นเน้นประสิทธิภาพการจัดการเพื่อก่อให้เกิดผลกำไรสูงสุด(Maximum profit , Minimizing cost) ดังนั้นการจัดการทางการศึกษา ต้องให้ความสำคัญต่อ

เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพเป็นลำดับแรก ซึ่งแตกต่างกับการจัดการธุรกิจ ซึ่งเน้นเป้าหมายในเชิงผลกำไร

บทสรุป

เมื่อผนวกมโนทัศน์ทั้ง 10 ประการในโลกธุรกิจมาใช้ในการจัดการศึกษาที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น สามารถนำมาสร้างเป็นตัวแบบที่อธิบายถึงพัฒนามโนทัศน์ 10 ประการเกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจไปสู่สถานศึกษาในยุค Thailand 4.0 อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ตลอดจนภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษาที่แสดงไว้ ดังรูป

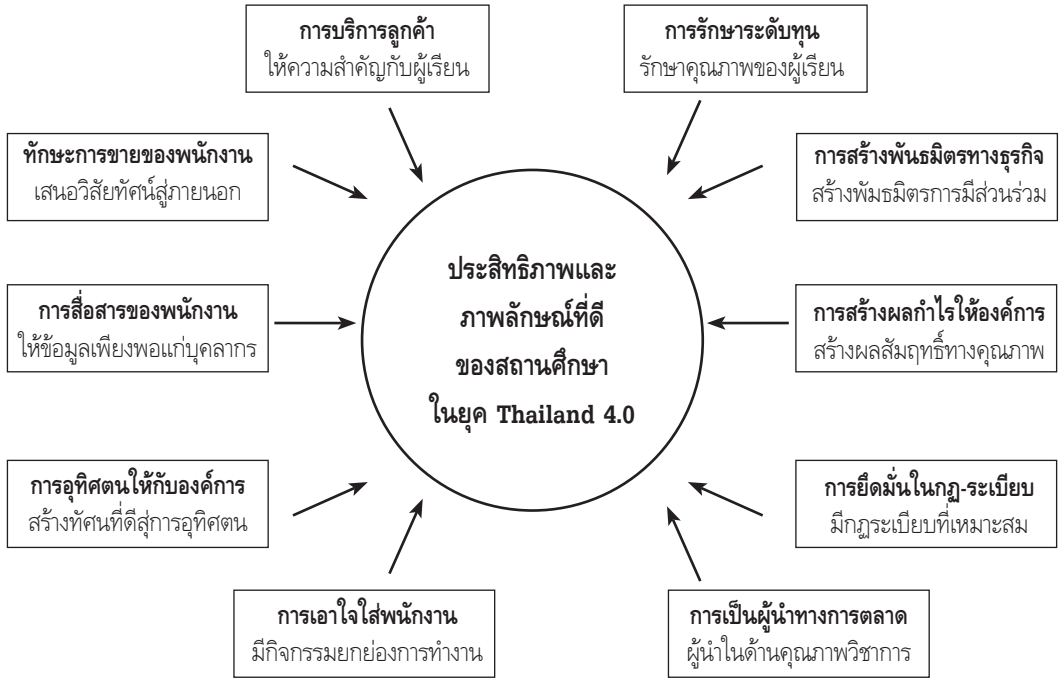

แผนภาพ : มโนทัศน์ 10 ประการเกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจสู่สถานศึกษาในยุค Thailand 4.0

จากกรอบแนวคิดแสดงมโนทัศน์ทั้ง 10 ประการเกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจมาประยุกต์ใช้กับการจัดการศึกษาข้างต้น จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการสถานศึกษา ตลอดจนสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษาในยุค Thailand 4.0 ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ภาพลักษณ์นั้นเกิดจากความรู้สึกนึกคิดของคนที่มีต่อสถานศึกษา ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา สามารถสร้างขึ้นมาได้โดยใช้กลยุทธ์จากมโนทัศน์ทางธุรกิจอย่างเหมาะสมดังเช่นที่นำเสนอไว้ข้างต้น การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดขึ้นแก่สถานศึกษา ที่จะต้องใช้ความพยายามที่จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการรักษาภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องร่วมมือกันเพื่อก่อให้เกิดขึ้นมาให้ได้ และที่สำคัญที่สุดผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการบูรณาการแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในสถานศึกษา ตลอดจนเชื่อมโยงแนวคิดที่ได้ประยุกต์แล้วเข้าด้วยกันและจัดการแนวคิดดังกล่าวให้สอดคล้องกับบริบทต่างๆ

ของสถานศึกษา ซึ่งความสามารถของผู้บริหารถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการที่จะเชื่อมโยง “มโนทัศน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจสู่สถานศึกษา” เพื่อก้าวเข้าสู่สถานศึกษาในยุค Thailand 4.0 ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาในทุกมิติ

ตามทัศนะของผู้เขียนนั้นเห็นว่า นับเป็นความท้าทายของสถานศึกษาและผู้บริหารที่จะประยุกต์ใช้มโนทัศน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจ มาสร้างประโยชน์ในการจัดการศึกษา โดยทำการบูรณาการเชื่อมโยงมโนทัศน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจให้เข้าปรัชญาการจัดการศึกษา อีกทั้งการจัดการศึกษาในรูปแบบที่ประยุกต์แนวประสิทธิภาพทางธุรกิจมาใช้นั้น ก็จะต้องเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาใช้ในสถานศึกษาด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายแห่งรัฐเกี่ยวกับการนโยบายการพัฒนาไปสู่ Thailand 4.0 ซึ่งรัฐบาลนำมาใช้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ รวมทั้งสามารถพัฒนาไปตามกระแสการแข่งขันในโลกเสรี และเกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ไปในทิศทางเดียวกับความต้องการของตลาดแรงงานในยุคปัจจุบันได้ แต่อย่างไรก็ตาม มโนทัศน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพทางธุรกิจที่นำเสนอข้างต้นนั้น มโนทัศน์ใดจะมีความสำคัญเพียงใดหรือมีความเหมาะสมมากน้อยกว่ากันนั้น ผู้เขียนเห็นว่า ควรเป็นเรื่องที่ผู้บริหารจะต้องพิจารณาและใช้ทักษะในการบูรณาการให้เหมาะสมกับบริบทและสภาวการณ์ของสถานศึกษานั้นๆ

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. อนาคตใหม่ของการศึกษาไทยในยุค Thailand 4.0. http://www.kriengsak.com 24 พฤศจิกายน 2558.

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. 2558. **“การพัฒนานักศึกษาสู่ Thailand 4.0.”** เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาวิชาการด้านพัฒนานักศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 6.

ผู้จัดการออนไลน์. ธุรกิจการศึกษา.http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx? NewsID=9510000059592. 15 กุมภาพันธ์ 2558.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.

พีระพงษ์ เชาวลิตชัย. 2545. **เคล็ดธุรกิจ หลักการทำงาน บริหารง่ายๆ สไตล์ฝรั่ง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คนทำหนังสือ.

วรากรณ์ สามโกเศศ. “ชี้การศึกษา 4.0 ไม่ใช่ผลิตคนเพื่อเป็นวัตถุดิบทางเศรษฐกิจ.“**ไทยโพสต์** 2 กุมภาพันธ์ 2558.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. 2559. **“ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ไทยแลนด์ 4.0.”** เอกสารประกอบการสัมมนา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

Cindy Ventrice. 2009.**Make Their Day! Employee Recognition That Works**(2nd Edition). California: Berrett-Koehler Publishers, Inc.

Daniel L. Duke. 2005. **Education Empire: The Evolution of an Excellent of Suburban School System**. New York: State University of New York Press.

David Chappell. 2011. **WHAT IS AN APPLICATION PLATFORM?**United States: David Chappell & Associates.

Fred C. Lunenberg& Allan C. Ornstien. 2012. **Education Administration: Concept and Practices** (6th Edition). United States: Wadsworth Publishing Company.

Ian R. Haslam & Myint Swe Khine Leveraging. 2014. **Social Capital in Systemic Education Reform.** The Netherlands: Sense Publishers.

J. J. C. Smart & Bernard Williams. 2008. **Utilitarianism: For and Against** (27th Edition). New York: Cambridge University Press.